Základní škola a Mateřská škola Tršice,

příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

Se školičkou teď, objevuji svět

„Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

(Robert Fulghum)

Vydala: Mgr. Andrea Teplá

Č.j. ZŠTr/265/2021

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 4
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ 5
3.1. Věcné podmínky 7
.3.2. Životospráva 8
3.3. Psychosociální podmínky 8
3.4. Organizace 9
3.5. Řízení mateřské školy 10
3.6. Personální a pedagogické zajištění 10
3.7. Spoluúčast rodičů 11
3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami 12
3.9. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let 14
3.10.Podmínky vzdělávání dětí nadaných 14
3.11. Spoluúčast s ZŠ 15
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ 15
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 17
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH 23
6.1. Integrované bloky 23
6.2. Projekty 56
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM 57
POUŽITÁ LITERATURA: 59

PŘEDKLADATEL: Základní škola a Mateřská škola Tršice, příspěvková organizace, Tršice 183, 783 57 Tršice

ČASOVÝ PLÁN: Školní vzdělávací plán je koncipováno na období jednoho roku s platností od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022

ZPRACOVAL: Vedoucí MŠ Mgr. Michaela Šedivá a pedagogický kolektiv mateřské školy v době 1. 8. 2012 – 31. 8. 2012

UPRAVIL: Vedoucí MŠ Bc. Veronika Zatloukalová v době 1. 8. – 31. 8. 2018

AKTUALIZOVÁNO: Vedoucí MŠ Mgr. Barbora Zatloukal Schwanzerová v době 24. 8. – 31. 8. 2021

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Název programu: „Se školičkou teď, objevuji svět“

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tršice, příspěvková organizace

Adresa školy: Tršice 183, 783 57 Tršice

Statutární zástupce: Mgr. Andrea Teplá

Telefon: 585 957 135

E-mail: zstrsice@zstrsice.cz

Web: www.zstrsice.cz

Vedoucí učitelka MŠ: Mgr. Barbora Zatloukal Schwanzerová

Telefon MŠ: 775 355 112

E-mail MŠ: mstrsice@seznam.cz

Prezentace školy na internetu: www.zstrsice.cz

Zařazení do sítě škol

IZO: 102320772

REDIZO: 600140849

IČO: 73184675

Zřizovatel: Obec Tršice
Tršice 50
Tršice
783 57
Telefon: 585 957 230

E-mail: ou@trsice.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2021

Č. jednací: ZŠTr/265/2021

Podpis ředitele školy : Razítko :

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Tršice se nachází mezi Olomoucí (18 km) a Přerovem (12 km) v Olomouckém kraji. Škola je sloučena v jeden právní subjekt s místní základní školou. Nachází se v klidné části obce, v blízkosti lesa. Jsme MŠ rodinného typu členěná na dvě třídy. Budova MŠ byla postavena v letech 2011-2012, jedná se tedy o novostavbu. Součástí je prosklené atrium spojující obě třídy. Atrium umožňuje pobyt dětí na čerstvém vzduchu při výchovně vzdělávacích činnostech, a tím splňuje podmínky zdravého životního stylu. Součástí mateřské školy je zahrada, na které se nachází dětské hřiště, ohniště a dopravní hřiště. K pohybovým činnostem lze využít tělocvičnu v areálu základní školy. Stravování zajišťuje školní jídelna v těsné blízkosti mateřské školy. Nedaleko se nachází budova prvního stupně základní školy, se kterou úzce spolupracujeme.

Mateřská škola je rozdělena na 2 heterogenní třídy po 20 dětech ve věku 3 – 7 let. Sourozenci i kamarádi jsou umístěni do stejné třídy, abychom dětem navodili rodinné prostředí. V každé třídě je jedna třídní učitelka a jedna asistentka pedagoga. Celkový počet pedagogických pracovníků je 5 – vedoucí učitelka, 2 učitelky, 2 asistentky a nepedagogický pracovník 1 – školnice.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY

Mateřská škola je novostavba v moderním stylu, která byla dokončena v roce 2012. Vnitřní prostory jsou rozděleny do dvou tříd vzájemně propojených proskleným atriem. To je za příznivého počasí využíváno k venkovním aktivitám a vzdělávání dětí. V atriu se nachází markýzy, které umožňují zastínění. Dostatek přirozeného světla po celý den poskytují velké prosklené plochy na vnějších stěnách školy. Do budovy MŠ se vchází po krytém schodišti. Při vstupu se nachází šatna se skříňkami pro děti a dvojí sociální zázemí pro pedagogický personál a rodiče dětí. Pedagogičtí pracovníci mají k dispozici kancelář s šatnou a vlastní kuchyňku.

Ve třídách jsou umístěny koberce, které oddělují část herní a část, kde se děti věnují činnostem u stolečků. Kobercová plocha slouží také jako prostor pro umístění matrací k odpolednímu odpočinku. Součástí tříd jsou hygienická zařízení, která plně vyhovují hygienickým požadavkům a antropometrickým potřebám dětí stejně jako veškerý nábytek. Hračky a pomůcky jsou umístěny v otevřených policových regálech a děti k nim mají volný přístup. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Veškeré hračky a pomůcky jsou nové, odpovídají moderním výukovým požadavkům dětí, počtu dětí i jejich věku a budou průběžně doplňovány. Knihovna MŠ obsahuje dostatek pedagogické a dětské literatury. Děti mají ve třídách vlastní čtenářský koutek, který slouží i jako místo pro relaxaci v průběhu dne. Mimo jiné jsou k dispozici i tematické koutky, které jsou průběžně obměňovány na základě výukových potřeb. Děti se svými výtvory podílejí na výzdobě interiéru. K tomu jsou určeny nástěnky a sítě umístěné jak ve třídách, tak i v prostorách šatny.

Za budovou MŠ je rozlehlá zahrada s mnohostranným využitím. Součástí je dětské hřiště vybavené moderní dřevěnou sportovní věží se skluzavkou, pískovištěm, pružinovými houpačkami a kolotočem. Dále se na zahradě nachází dopravní hřiště, ohniště s amfiteátrem a zahradní domek s hračkami. Nově je za mateřskou školou vybudované velké víceúčelového hřiště pro žáky ZŠ, které můžeme také využívat. V rámci ekologické výchovy mají děti vlastní zahrádku, o kterou se celoročně starají. Pro pohybové aktivity je využívána i tělocvična ZŠ s odpovídajícím vybavením. Za příznivého počasí je k dispozici zahrada a atrium. Na školní zahrádce je zajištěn přívod vody, tedy je možnost v teplých letních dnech kropení pomocí rozprašovače a hadice s vodou. Je zde také možnost zastínění hrací plochy v horkých letních dnech.

Dále byla zřízena v obou třídách MŠ klimatizace, kterou využijeme v letních měsících.

V rámci prevence proti šíření Covid-19 je u vstupu do MŠ k dispozici prostředek k dezinfekci rukou v nádobě s dávkovačem, dále si každý zaměstnanec v co nejkratším čase po příchodu do budovy důkladně 20 až 30 sekund umyje ruce teplou vodou a mýdlem v dávkovači, popřípadě provede dezinfekci rukou, a následně dodržuje hygienu rukou po celou dobu svého pobytu na pracovišti. V rámci těchto opatření je kladen důraz na dezinfekci (provádí se několikrát denně) povrchů a předmětů, které používá větší počet lidí (např. kliky dveří, splachovadla, baterie umyvadel, atd.). MŠ je vybavena čistícími a dezinfekčními prostředky – tak, aby nedošlo k výpadku po spotřebování zásob. Dále dezinfekčními prostředky na dezinfekci rukou, bezkontaktním teploměrem a přiměřeným počtem roušek. Je zajištěno bezpečné osoušení rukou, jak ručníky na jedno použití, tak textilními ručníky, které jsou prány při teplotách nad 60 stupňů. Úklid a dezinfekce hygienických zařízení probíhá vícekrát denně. Probíhá průběžné větrání šatních prostor, zejména před příchodem dětí do

MŠ. Denně se provádí důkladný úklid všech místností, ve kterých se děti MŠ pohybují. Úklid povrchů a ploch se provádí na mokro s použitím dezinfekčního přípravku, koberce se vysávají.

3.2. ŽIVOTOSPRÁVA

Součástí mateřské školy je školní jídelna, která dětem zajišťuje celodenní vyváženou stravu a pitný režim. Strava není dohřívána, ale je okamžitě po uvaření dodávána dětem do tříd. V rámci projektů „Mléko do škol“ a „Ovoce do škol“ mají děti k dispozici zvýšenou nabídku ovoce a zeleniny. Při stolování děti používají příbory a samy si prostírají a obsluhují se. Celý den je dětem k dispozici várnice s nápojem pro dodržování pitného režimu. Děti mají na výběr ze slazeného a neslazeného nápoje.

Uspořádání dne je podmíněno potřebami dětí. Poskytujeme pravidelný denní rytmus a řád, který je však flexibilní. Organizace dne se přizpůsobuje potřebám dětí a aktuálním situacím. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Za příznivého počasí je preferovaný pobyt dětí venku na čerstvém vzduchu, a to jak v dopoledních, tak i odpoledních hodinách. Pozornost je věnována zdravotní a hygienické oblasti jako jsou zubní hygiena, mytí rukou před jídlem a přiměřené otužování. Děti jsou vedeny k zásadám zdravého životního stylu, který dodržují i všechny učitelky mateřské školy a jsou tím pro děti přirozeným vzorem.

3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

V mateřské škole je uplatňován rovnocenný přístup, děti mají stejné možnosti a povinnosti a nejsou zvýhodňovány či znevýhodňovány. Pravidla jsou vytvářena společně s dětmi, děti jsou vedeny k jejich dodržování. Všechny děti mají v kolektivu rovnocenné postavení. Snažíme se předcházet rizikovému chován (šikana, návykové látky, projevy násilí,...). Pedagog je vstřícný, spravedlivý, naslouchá dětem, rozvíjí jejich citlivost pro toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Pedagog je pro děti přirozeným vzorem a autoritou. Dětem je tak zajišťována příjemná motivující atmosféra pro další osobností rozvoj. Nově příchozí děti mají možnost se před začátkem jejich pravidelné docházky účastnit adaptačního pobytu v mateřské škole.

Naším cílem je vytvořit mateřskou školu, kde je zajištěno vlídné, vstřícné, laskavé, přátelské a motivující prostředí bez pocitu strachu, napětí a nejistoty ve vztahu k dětem i

rodičům. Podporujeme rozvoj osobnosti dítěte, podílíme se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném vývoji. Vedeme děti k osvojení si základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Dále vedeme děti k tomu, aby měly kladný vztah k přírodě a společnosti a znaly základní principy zdravého životního stylu Snažíme se vytvořit základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Pomáháme vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základní školy a poskytujeme speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Náš vzdělávací program je zaměřený také na rozvoj talentu dětí v oblasti výtvarné, hudební a pohybové, a to přirozeným způsobem v rámci didakticky zacílených činností. Respektujeme jedinečnost, možnosti a individualitu všech dětí.

3.4. ORGANIZACE

Denní režim vychází z potřeb a zájmů dětí, je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být ve třídě přizpůsobeny podle aktuálních potřeb dětí. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Pedagogové se plně věnují dětem a poskytují jim potřebné zázemí. Veškeré činnosti podněcují k vlastní aktivitě a experimentování, děti mají možnost pracovat svým tempem. Jsou uplatňovány jak individuální, tak skupinové a frontální činnosti. Děti mají dostatek osobního soukromí, pokud chtějí, mohou se uchýlit do klidového koutku a neúčastnit se společných aktivit, či je mohou jenom pozorovat.

Děti jsou heterogenně rozděleny do dvou tříd po 20 dětech, maximální kapacita tříd je 20 dětí. V každé třídě máme integrované dítě se speciálními vzdělávacími potřebami včetně asistenta pedagoga.

06. 30 - 09. 00	otevření MŠ, scházení dětí, spontánní hry, individuální přístup učitelky k dětem
08.30 – 09.00	Hygiena, přesnídávka
9:00 – 9:15	Pohybová chvilka – pohybové hry a rozcvičky.
09. 00 - 10. 00	Ranní kruh, didakticky zacílené činnosti inspirované rozmanitými inteligencemi H. Gardnera
10. 00 – 12. 00	pobyt venku

12. 00 – 12. 30	hygiena, oběd, ústní hygiena
12. 30 – 14. 30	četba pohádek, odpočinek, klidové činnosti pro nespavé děti
14.20 – 14.50	Hygiena, průběžná svačina
14. 45 – 16.30	odpolední hry dětí, postupné rozcházení dětí domů, uzavření MŠ

3.5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Schéma organizačního řízení MŠ:

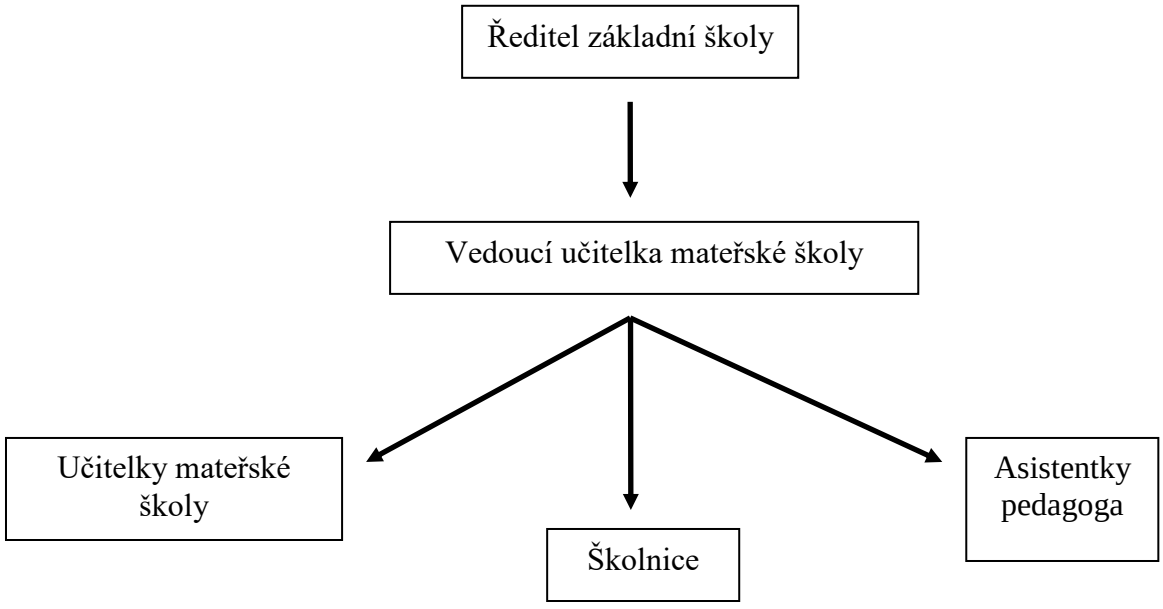

Mateřská škola je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Tršice, příspěvková organizace. Veškeré pravomoci, řízení a rozhodování má v kompetenci ředitel školy. Vedením mateřské školy byla pověřena vedoucí učitelka, která řídí další 4 pedagogické pracovnice a jednoho nepedagogického pracovníka školy. Všechny povinnosti, pravomoci a úkoly zaměstnanců jsou jasně vymezeny náplněmi práce. Učitelky mateřské školy poskytují zákonným zástupcům informace o jejich dítěti, o chodu a provozu mateřské školy a řeší s nimi aktuální problémy týkající se jejich dítěte či mateřské školy samotné. S těmito dotazy se mohou obracet i na vedoucí učitelku, která působí v obou třídách. Pokud zákonnému zástupci učitelka mateřské školy není schopna podat odpovídající informace nebo zákonný zástupce není s jejich kvalitou spokojen, může se obrátit na vedoucí učitelku mateřské školy.

Vedoucí učitelka má vymezeny konzultační hodiny jedou týdně, kde je k dispozici všem zákonným zástupcům. Pokud zákonný zástupce není spokojen s kvalitou, rozsahem a způsobem podávání informací získaných od vedoucí učitelky mateřské školy, může se obrátit na ředitele základní školy.

Při vedení zaměstnanců vytváří ředitel školy i vedoucí učitelka příjemnou atmosféru, která stojí na vzájemné důvěře a toleranci. Vedoucí pracovníci respektují názor svých zaměstnanců a poskytují jim dostatek pravomocí na to, aby se mohly podílet na chodu mateřské školy. Vedoucí pracovníci také podporují vzájemnou spolupráci všech zaměstnanců. Pedagogický sbor mateřské školy pracuje jako tým a pravidelně spolupracuje se zákonnými zástupci dětí. Na konci školního roku vyhodnocuje zpětný dotazník k chodu mateřské školy. Před začátkem školního roku dává možnost zákonným zástupcům vybrat si akce, které se budou v mateřské škole po celý rok realizovat. Školní vzdělávací program vypracovává vedoucí učitelka mateřské školy.

3.6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

V mateřské škole pracují na dvě třídy tři učitelky na plný pracovní úvazek, 1 asistentka pedagoga na plný úvazek a 1 asistentka pedagoga na částečný úvazek. Kolektiv doplňuje školnice na plný pracovní úvazek. Všechny pedagogické pracovnice mají nebo si doplňují předepsanou odbornou kvalifikaci. Pedagogický tým funguje na základě společně vytvořených pravidel. Jedna z učitelek disponuje odborným vysokoškolským vzděláním v oboru „Sociální pedagogika předškolního a mimoškolního vzdělávání“ , jedna paní učitelka vysokoškolské vzdělání v oboru „Speciální pedagogika – vychovatelství“ a třetí paní učitelka má vysokoškolské vzdělání v oboru „Učitelství pro MŠ“. V případě, že by do mateřské školy nastoupilo dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, bude mu zajištěna odborná speciálně pedagogická péče. Pedagogické pracovnice se průběžně vzdělávají samostudiem odborné pedagogické literatury a absolvováním odborných kurzů. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby dětem byla zajištěna optimální pedagogická péče. Všichni pedagogové jednají a chovají se profesionálním způsobem.

3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Důležitá je pro nás spolupráce s rodinou. Spolupráce s rodinou funguje ve vztahu partnerství, panuje zde důvěra a otevřenost. Pedagogové chrání soukromí rodiny a jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Rodiče mají možnost účastnit se dění

v mateřské škole (besídky, dílničky, dny otevřených dveří a další akce školy). Projeví-li rodiče zájem, mohou se spolupodílet na plánování programu školy a pomoci při jeho realizaci (popř. při řešení problémů). Pokud se rodič předem domluví s učitelkou, může být ve třídě během dne a sledovat výchovně vzdělávací aktivity dětí. Na konci školního roku rodiče dostávají dotazníky, kde mohou mateřské škole poskytnou zpětnou vazbu a vyjádřit svoji spokojenost či nespokojenost s mateřskou školou. V červnu dostávají rodiče dětí, které budou v příštím školním roce navštěvovat mateřskou školu dotazníky, kde se mohou vyjádřit k výchovně vzdělávací nabídce mateřské školy. Rodiče si sami vybírají, jaké akce a kroužky se budou v následujícím školním roce uskutečňovat. Rodiče nových dětí mají po domluvě možnost prohlédnout si prostory MŠ a umožnit tak svému dítěti dostatek času adaptovat se na nové prostředí. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v jejich péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis i osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Vedoucí učitelka má jednou týdně stanovené konzultační hodiny. Rodiče se mohou informovat o pokrocích svého dítěte a můžou s učitelkou naplánovat společný postup jeho výchovy a vzdělávání.

3.8. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se snažíme maximálně vyhovět potřebám a možnostem dětí. U těchto děti, stejně jako dětí bez speciálních vzdělávacích potřeb, se snažíme vytvořit optimální podmínky pro rozvoj jejich osobnosti, snažíme se, aby dosáhly co největší samostatnosti, a aby dokázaly komunikovat a zapojit se mezi ostatní děti.

Mateřská škola není bezbariérová a u některých druhů a stupňů tělesného postižení se toto může jevit jako velká nevýhoda mateřské školy. Již před vstupem do mateřské školy je nutno vyjít schody, u kterých není řešena bezbariérovost. V současné době nemáme vhodné technické prostředky na odstranění tohoto nedostatku. Jednotlivé místnosti školy jsou odděleny prahy, které by mohly taktéž činit potíže při přemisťování osoby s tělesným postižením. V případě, že by byla zajištěna pomoc z lidských zdrojů (osobní asistent, asistent pedagoga), bylo by možné některé nedostatky řešit touto cestou. Náhradní tělovýchovné aktivity dítěte by mohly probíhat za předpokladu, že by se mateřská škola dovybavila potřebnými rehabilitačními pomůckami. Některé pomůcky již mateřská škola v nabídce má. Ve třídě je nízký počet dětí, maximální kapacita je 20 dětí, což dává pedagogickému pracovníkovi dostatek prostoru pro individuální práci s dítětem

s tělesným postižením. Důležitá by zcela jistě byla spolupráce s rodiči a speciálně pedagogickým centrem či se Střediskem rané péče nebo Společností pro ranou péči.

Prostředí mateřské školy může být pro dítě se zrakovým postižením velkou výhodu i nevýhodou, záleží na druhu a stupni zrakového postižení. Prostory mateřské školy jsou jasně vyčleněny a nejsou tu žádná složitá zákoutí ani nepřehledné prostory, což by podporovalo dobrou prostorovou orientaci dítěte. Mateřské škola je celá prosklená, je zde hodně denního světla, což není vhodné pro děti světloplaché, protože není možné zde vytvořit nějaké tmavé zákoutí pro individuální hry a pracovní činnosti dítěte. Naopak tu jsou ideální prostory pro respektování zrakové hygieny u dětí slabozrakých a se zbytky zraku. Prostory školy nejsou bezbariérové, ale nejsou ani nikterak složité na orientaci. Mateřská škola již nyní disponuje menším množstvím kompenzačních a didaktických pomůcek a hraček (pískovnička, hmatové domino, sluchové pexeso, atd.), které by se případně musely ještě upravit podle individuálních potřeb dítěte. Musely by se ještě zajistit vhodné optické pomůcky, jimiž mateřské škola nedisponuje.

V mateřské škole nepracuje žádný pedagogický pracovník, který by ovládal znakový jazyk. Umístění dítěte do naší mateřské školy by záviselo míře a stupni sluchového postižení a také na tom, zda bychom k dítěti získali i asistenta pedagoga případně by si rodina zajistila osobního asistenta. Škola by v případě přijetí dítěte se sluchovým postižením byla schopna zajistit vhodné technické a didaktické kompenzační pomůcky.

Dětem s mentálním postižením je možné nabídnout mnoho aktivit a činností na osvojení si specifických dovedností v oblasti osobní hygieny, sebeobsluhy i rozvoje osobnosti. V mateřské škole pracuje psychoped, který je schopný pracovat s dítěte v různým stupněm mentálního postižení. Nevýhodou mateřské školy je, že není bezbariérová, proto velmi záleží na tom, jaká je míra a stupeň postižení dítěte. V mateřské škole již nyní je množství technických i didaktických pomůcek, pro optimální rozvoj dítěte s mentálním postižením.

Mateřská škola není bezbariérová, což by u některých kombinovaných postižení mohla být přitěžující okolnost k tomu, abychom takové dítě umístili do mateřské školy. Velmi záleží na kombinaci vzájemných postižení, jejích míře a stupni. Jednotlivá specifika u konkrétních postižení jsou již uvedeny výše. Pro děti s autismem jsme schopni vytvořit program tak, aby dítěti plně vyhovoval a jsme schopni upravit i režim dne tak, aby všechny časy a postupy byly přesně dodržovány. Dítě si tak může rozvíjet své dovednosti v nejvyšší možné míře, jaké je schopno. Ve třídě je nízký počet dětí, maximální kapacita je 20 dětí, což zajišťuje dítěti dostatek soukromí a klidu. V případě potřeby bychom zažádali o asistenta pedagoga nebo si rodič může zajistit osobního asistenta. Mateřská škola je schopna zajistit (dokoupit, vyrobit)

speciální pomůcky, které toto dítě k pobytu v mateřské škole potřebuje. Velmi důležitá je zde důsledná spolupráce s rodiči a hlavně se speciálně pedagogickým centrem či se Střediskem rané péče nebo Společností pro ranou péči.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“.

3.9. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Velkou výhodou vzdělávání dětí mladších tří let je heterogenní organizace dětí ve třídách, kdy se mladší děti lépe a rychleji adaptují, popřípadě i v přítomnosti sourozenců.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

3.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Dětem s mimořádnými schopnostmi jsou přizpůsobeny podmínky i obsah aktivit podle jejich potřeb a možností Mateřská škola nabízí řadu zájmových kroužků, do kterých se děti s mimořádným nadáním mohou přihlásit. Jsme schopni zapojit dítě i do aktivit mimo mateřskou školu a doporučit zákonným zástupcům instituce, ve kterých mohou nadání dítěte rozvíjet. Učitelka dítěti s mimořádnými schopnosti zadává složitější a náročnější úkoly. Uplatňuje k nim individuální přístup a motivuje je k rozvíjení jejich nadání.

3.11. SPOLUPRÁCE SE ZŠ A DALŠÍMI ORGANIZACEMI

Předškolní děti se aktivně zapojují do dění a akcí 1. stupně ZŠ (divadlo, mikulášská nadílka, Svaté Lucie, Tři Králové, pěvecká soutěž, recitační soutěž atd.). Mají možnost prohlédnout si budovu 1. stupně a navštívit vyučovací hodiny. Děti mohou celoročně využívat

hernu v budově 1. stupně. Společně s dětmi ze ZŠ se účastní zahájení a také ukončení školního roku. Veškeré tyto aktivity umožňují lepší adaptaci na povinnou školní docházku.

Dále spolupracujeme se SRPŠ a s obcí. Děti jsou pravidelně zvány, aby vystoupily na různých večírcích a sešlostech. Účastníme se některých akcí, které pořádá Sdružení rodičů a přátel školy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti jsou rozděleny do dvou tříd, do kterých jsou zařazeny heterogenně tak, aby ve třídě byla polovina starších dětí a polovina dětí mladších. Při rozdělení dětí do tříd zohledňujeme sourozence, kamarády i přání rodičů. Ve třídách pracují s dětmi učitelky především ve skupinách, kde pracují většinou předškoláci intenzivní přípravou do školy a mladší děti mají uzpůsobené činnosti dle jejich věku. Jsou využívány také individualizované činnosti či kooperativní, s důrazem na spolupráci mezi dětmi.

První třídu navštěvují děti ve věku od 2 do 6 (7) let, tato třída se nazývá Lvíčata. Ústřední postavou je lvíče (maňásek), třída je zdobena především motivem lvíčat. Třída je laděna do oranžova. Značky dětí v této třídě jsou safari zvířata jako - žirafa, zebra, antilopa, hroch, krokodýl, velbloud, želva, šakal, papoušek žako, pavián, pštros, chameleón, had, nosorožec, sup, jeřáb, surikata, plameňák, gepard, levhart.

Do druhé třídy jsou zařazeny děti ve věku 3 - 7 let. Tato třída se nazývá Žabičky. Interiér této třídy je laděn do zelena. Ústřední postavou je žába, která se vyskytuje ve výzdobě třídy. Značky dětí jsou lesní zvířata, jednotlivé značky jsou: bažant, datel, divočák, jelen, jezevec, ježek, liška, medvěd, motýl, mravenec, orel, sojka, sova, srnka, straka, užovka, včelka, veverka, vlk, zajíc.

Maximální počet dětí v jednotlivých třídách je 20. Třídy jsou barevně rozlišeny. Při rozřazování dětí do heterogenních tříd zohledňujeme sourozenecké vazby, přání rodičů i kamarádské vazby mezi dětmi.

Ředitelka Základní školy Tršice stanovila následující kritéria, podle nichž se bude postupovat při rozhodování, na základě ustanovení § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské

škole v případě, kdy počet žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v daném roce překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu, což je 40 dětí.

I.

Předškolní vzdělávání se poskytuje zpravidla dětem ve věku od 3 let až do začátku povinné školní docházky.

II.

Při přijímání dětí do mateřské školy vychází ředitel z kritérií uvedených v následující tabulce. Přednostně bude přijato dítě s vyšším celkovým hodnocením.

III.

V případě rovnosti bodů (shodnosti posuzovaných kritérií) může být v ojedinělých individuálních případech zohledněna zaměstnanost rodičů dítěte či přítomnost sourozence v mateřské škole v následujícím školním roce.

IV.

V den zápisu mají všechny podané žádosti k přijetí ve stanovené době stejnou váhu. V žádném případě nebude v den zápisu vytvořeno pořadí s přednostní výhodou k přijetí do mateřské školy.

V.

Mimo termín oficiálního zápisu mohou být děti přijímány v průběhu roku pouze v případě volné kapacity.

VI.

Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání se oznamuje zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem u každého uchazeče na veřejně přístupném místě v základní škole, v mateřské škole a také na webových stránkách školy. Rozhodnutí o přijetí bude zasláno zákonným zástupcům dětí obyčejnou zásilkou. Rozhodnutí o nepřijetí dětí bude zasláno zákonným zástupcům dětí do vlastních rukou, nebo si je rodiče mohou vyzvednout ve škole.

Kritérium:		**Bodové hodnocení:**
Věk dítěte	5 a více let - k 31. 8. 2022	10 bodů
	4 roky - k 31. 8. 2022	8 bodů
	3 roky - k 31. 8. 2022	5 bodů
Trvalý bydliště dítěte (ke dni zápisu)	na území spádového obvodu (Tršice)	5 bodů
	mimo spádový obvod	2 body

V případě rovnosti bodů budou přednostně přijímány děti s trvalým bydlištěm ve školském spádovém obvodu obce Tršice

V případě podání vyššího počtu žádostí o přijetí než je stanovená kapacita školy a rovnosti celkového zisku bodů při obsazování posledního volného místa (posledních volných míst, je-li větší počet žádostí s rovným počtem bodů než posledních volných míst), bude o přijetí tohoto dítěte (těchto dětí) rozhodnuto podle 1) příslušnosti do spádového obvodu a dále 2) dřívějšího data narození dítěte v daném roce.

V mateřské škole může být uskutečňováno také individuální vzdělávání v souvislosti s povinnou školní docházkou. Předškolní vzdělávání je povinné pro děti, které dovršily k 31. srpnu příslušného roku 5-ti let. Vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech, vyjma prázdnin. Povinné vzdělávání je stanoveno na 4 souvislé hodiny v čase od 8:00 do 12-ti hodin. Pokud se zákonní zástupci rozhodnou vzdělávat dítě individuálně, musí tuto skutečnost oznámit řediteli školy 3 měsíce před začátkem školního roku. Ředitel také doporučí zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno a které přímo vychází z RVP PV. Ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech je ověřováno v MŠ a to 1. pracovní den v měsíci prosinci či v domluveném náhradním termínu. Při nedostavení se k přezkoušení bude individuální vzdělávání ukončeno a dítě musí nastoupit k vzdělávání do MŠ.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Zaměření školy

Koncepce naší MŠ vychází z myšlenky Roberta Fulghuma.

„Všechno, co potřebuji opravdu znát, jsem se naučil v mateřské škole "

Program vychází z prostorových a personálních podmínek školy. Naše mateřská škola se hlásí k zásadám zdravého životního stylu. Upřednostňujeme celoroční pobyt dětí na čerstvém vzduchu, strava je založena na vyváženém jídelníčku, děti mají denně k dispozici zvýšenou nabídku ovoce a zeleniny a pravidelný pitný režim v průběhu celého pobytu v mateřské škole. Jsme zapojeni do projektu „Mléko do škol", „Ovoce do škol". Škola nabízí různorodé pohybové aktivity, prvky ekologie, vede děti k péči o své zdraví a směřuje

k celkové psychické pohodě dětí. S tím souvisí zapojení do dalších projektů: program „Mrkvička“ (program pro mateřské školy od Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina), kampaň „Celé Česko čte dětem“ (pravidelné předčítání dětem – každý den alespoň 20 minut), program „Zdravá abeceda“ (podpora zdravého životního stylu o dětí předškolního věku – prevence nadváhy a obezity).

Díky programu „**Zdravá abeceda“** vedeme děti k zásadám zdravého životního stylu a předcházíme u nich vzniku nadváhy a obezity. Program je rozdělen do čtyř bloků: zdravý pohyb, zdravá výživa, vnitřní pohoda a zdravé prostředí. Základní cíle jednotlivých bloků jsou:

Zdravý pohyb

„Každý den ven” aneb je podporován každodenní pobyt dětí mimo zdi budovy školky
„Pobíhání povoleno“ aneb je zajištěn prostor pro spontánní pohybovou aktivitu uvnitř i venku
„Hýbejte se, děti moje” aneb děti jsou pobízeny k intenzivnímu pohybu min. 2x v týdnu
„Vidím, že sílím” aneb je podporováno sledování vývoje tělesné zdatnosti jednotlivých dětí

Zdravá Výživa

„Pitná voda je tu doma” aneb základem pitného režimu jsou neslazené tekutiny
„Sladké smím, ale nemusím“ aneb přednost mají neslazené výrobky s možností vlastního dochucení
„Vím, kolik sním” aneb děti si určují velikost porcí
„Jídelníček po malíček” aneb je zveřejněn školní jídelníček, aby mohl být vhodně doplňován v rodinách

Vnitřní pohoda:

„Vím, co se stane, když…“ aneb pravidla jsou srozumitelná dětem, rodičům i učitelům
„Každý jsme originál” aneb jsou respektovány předpoklady jednotlivých dětí
„Nesrovnáváme se” aneb je oceňován individuální pokrok jednotlivých dětí
„Zodpovědný sám sobě” aneb je podněcována možnost volby v rámci pravidel

Zdravé prostředí:

„Učíme se z věcí, ne o věcech” aneb praktické činnosti se odehrávají v reálném prostředí
„Vím, co smím” aneb zásady bezpečnosti jsou všem srozumitelné
„Třídíme odpad očima” aneb je využíváno pravidlo ReReRe (z angličtiny: Reduce = omez spotřebu, Reuse = znovu použij, Recycle = recykluj)

„Od vidlí po vidličku" aneb pátrání po původu, případně podíl na zpracování potravin je součástí výuky

Uplatňujeme individuální přístup ke každému dítěti a prožitkové učení směřující k všestrannému rozvoji jeho osobnosti.

Inspirací pro plánování všech činností v naší mateřské škole je nám teorie rozmanitých inteligencí od amerického psychologa a pedagoga **Howarda Gardnera**. Každý den se v mateřské škole objevují aktivity se zaměřením na verbální, tělesně-pohybovou, hudební, prostorovou, přírodní, logicko-matematickou, interpersonální a intrapersonální inteligenci. Každé dítě má možnost maximálně rozvinout svůj potenciál.

Verbální inteligence – je to schopnost ovládnout všechny stránky jazyka. Umožňuje dětem dorozumívat se řečí (později i písemnou formou), jde především o mluvení a naslouchání. Obsahem rozvíjení této oblasti inteligence je čtení, psaní, vyprávění příběhů, slovní hry a rozhovory.

Tělesně-pohybová inteligence – je to schopnost velice obratně používat svého těla jak pro sebevyjádření, tak pro činnosti zaměřené k určitému cíli (sport, herectví), schopnost dovedně zacházet s předměty. Tělo slouží k osvojování si nových dovedností, nejde jen o tělesné schopnosti, ale také o myšlení a učení uskutečňované hmatem a pohyby, tj. výtvarné a rukodělné činnosti. Rozvíjením této inteligence rozvíjíme jemnější citlivost všech smyslů a přesnější ovládání pohybů všech částí těla. Obsahem rozvíjení této inteligence je tanec, pohybové aktivity a sport, hraní rolí, dramatické umění, aktivní fyzické zapojení do činností, dotykové zkušenosti, „kutilství".

Hudební inteligence – je to schopnost porozumět rytmickým a intonačním modelům hudby, kvalitám tónů a zvuků, schopnost pamatovat si informace ve zvukové podobě. Tento typ inteligence probouzí vztah k hudbě, děti jí začínají lépe rozumět, rozeznávají melodii a různé hudební prvky. Hudební inteligence pomáhá i v učení a podporuje paměť. Obsahem tohoto typu inteligence je zpívání, pískání, broukání, vyťukávání rytmu, prozpěvování během dne, poslech hudby, hra na hudební nástroj.

Prostorová inteligence – je to schopnost přesně postřehnout, pochopit, uložit do paměti a vybavit si tvary, uspořádání předmětů v prostoru, orientace v prostoru. Děti se pomocí této inteligence učí uvažovat a učit se novým věcem pomocí obrazů, rozvíjet smysl pro vzájemné uspořádání předmětů v určitém prostoru. Tyto dovednosti umožňují přetvářet to, co kolem sebe vidíme nebo co se nám promítá před vnitřním zrakem. Obsahem je modelářství, návrhářství, vizuální znázorňování, skládačky, ilustrované knihy, návštěvy muzeí výtvarného umění.

Přírodní inteligence – je to schopnost vnímat energie, intuice, „šestý smysl“, zvýšená citlivost k percepci přírodních jevů a schopnost učit se z nich. Dříve byla tato inteligence velmi důležitá, lidé potřebovali přírodu dobře znát a chápat její zákonitosti. Podstatou této inteligence je pozornost věnovaná přírodě a snaha o lepší pochopení všech jejích projevů. Děti se učí větší ohleduplnosti a šetrnosti vůči okolí, objevují zázraky přírody a její bohatství. Obsahem přírodní inteligence je pobyt v přírodě, životní styl, který je v souladu s prapodstatou člověka, zájem o literaturu a praktiky opírající se o holistický přístup k životu a zdraví.

Logicko-matematická inteligence – je schopnost uvažovat logicky, systematicky a vědecky. Děti se učí pozorovat lidi, věci, přírodu, všímat si příčin a následků, dávají si věci do souvislostí. Objevují strukturu a řád, přicházejí věcem „na kloub“. Obsahem tohoto typu inteligence je manipulace s předměty, bádání, pokusy, řešení logických úloh, skládanek, hlavolamů a technické zájmy.

Interpersonální inteligence – je to schopnost všímat si chování a pocitů jiných lidí, rozpoznat a chápat rozdíly v jejich temperamentu, schopnostech, pohnutkách a náladách. Děti se učí porozumět druhým, navazovat s nimi vztahy, učí se pozorně naslouchat, vnímat, co ostatní říkají, učí se klást otázky a věnovat pozornost odpovědím. Dětem se rozvojem této inteligence otvírá cesta ke vzniku dobrých vztahů, přátelství, učí se lépe vycházet s ostatními a řešit neshody a rozepře, být empatický. Obsahem tohoto typu inteligence je vedení, organizování, shromažďování, návštěva společenských akcí, kolektivní hry, týmová práce, přátelské rozhovory.

Intrapersonální inteligence – je to schopnost rozvíjet a ovládat vlastní pocity a prožitky, porozumění svému vlastnímu JÁ. Tato inteligence umožňuje dětem poznat sama sebe, tzn. pátrat ve vlastním nitru a objevovat kým doopravdy jsme – co máme rádi, po čem toužíme, co cítíme, v co věříme. Pomáhá nám poučit se z vlastních chyb čerpat sílu z úspěchů. Sebe porozumění je jedno z nejvyšších poznání, jakých můžeme dosáhnout. Obsahem této inteligence je meditování, snění, klid na samostatné uvažování a plánování, nezávislost, vyhraněnost názorů a koníčků.

Dlouhodobé cíle

Dle RVP PV naše MŠ usiluje především o následující cíle:

„1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

2. Osvojení základů hodnot, na nichž je postavena naše společnost

3. Získání osobní samostatnosti, schopnosti projevovat se jako samostatný osobnost působící na své okolí“ (1).

Metody a formy vzdělávání

Děti vedeme k co největší samostatnosti. Připravujeme je na život v dnešní společnosti, učíme je nepřijímat hotové poznatky a informace, ale o situacích a věcech přemýšlet a vyvozovat z nich závěry. Učitelky dbají na individuální zvláštnosti dětí a používají individuální formy práce. V mateřské škole se využívají frontální a skupinové formy práce s tím, že skupinové formy práce převažují nad frontálními. Činnosti jsou přizpůsobovány věku a individuálním možnostem dětí. Děti nejsou přetěžovány a je jim poskytnut dostatek času na splnění úkolu a dokončení každé činnosti.

Využívané metody práce s dětmi – vyprávění, dramatizace, popis, vysvětlování, předvádění, rozhovor, práce s literaturou, pozorování, praktické činnosti, zprostředkované poznávání, problémové učení apod. Zaměřujeme se především na to, aby se děti učily zkušenostmi a experimenty. Využíváme prožitkové a kooperativní učení. Učíme děti účelně komunikovat a řešit konfliktní situace způsoby respektující osobní svobodu druhého člověka. Děti se učí vhodně a účelně spolupracovat ve skupině dalších dětí. Vedeme děti k vyjadřování svých přání a nápadů na činnosti a akce v mateřské škole. Využíváme situační učení, námětové hry, praktické poznatky ze života v mateřské škole i ze života obce, ve které děti žijí. Děti se mají možnost učit přirozenou nápodobou, všichni zaměstnanci školy se k sobě chovají podle pravidel slušného chování a dodržují všechny morální zásady.

Při výchovně vzdělávací činnosti využíváme hlavně tyto prostředky – tvořivé hry, manipulační a pohybové aktivity, kooperativní, námětové, dramatizační a didaktické hry, hudebně – pohybové hry, pohybové hry s pravidly, výtvarné a pracovní činnosti, využíváme i psychomotorické hry a grafomotorická cvičení. Společně s dětmi řešíme nejrůznější problémové a krizové situace a tím, že děti sami přichází na řešení problému, učitelka funguje jen jakási „nápověda“ k řešení. Uplatňujeme hru jako hlavní učební aktivitu při celém pobytu v mateřské škole. V mateřské škole probíhají vyváženě spontánní aktivity dětí i didakticky zacílené činnosti.

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je velmi důležitá spolupráce s PPP a SPC či Střediskem rané péče. Snažíme se vypracovat takový Individuální vzdělávací plán či

Plán pedagogické podpory, který bude přímo korespondovat s cíli vzdělávání pro dané dítě. Při průběhu vzdělávání respektujeme individuální potřeby dítěte, do třídy je umístěn popř. asistent pedagoga, zohledňujeme úroveň dítěte, nabízíme přiměřené podněty a činnosti a také spolupracujeme s rodinou a s organizacemi výše zmíněnými. Při tvorbě takových vzdělávacích programů a plánů upravujeme různou škálu složitostí učiva.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 – 3 let

Pro zajištění vzdělávání dětí od 2 – 3 let je důležité volit různou škálu složitostí „učiva“ a především respektovat individuální potřeby dětí. Důležitá součást je spolupráce s rodiči dvouletých dětí a individuální konzultace s nimi.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Název programu: **„SE ŠKOLIČKOU TEĎ, OBJEVUJI SVĚT“**

Integrované bloky: ZDRAVÍ, KDO JSEM JÁ, VZTAHY, TRADICE A ZVYKY, PŘÍRODA NÁS OBKLOPUJE

Podtémata integrovaných bloků jsou podrobně rozpracovaná v Třídních vzdělávacích programech. Učitelky podtémata zařazují podle aktuálních potřeb konkrétní třídy. Závazné jsou pouze integrované bloky, jejich zařazení a ukončení určuje učitelka třídy podle aktuálního zájmu dětí.

6.1. Integrované bloky

INTEGROVANÝ BLOK: **ZDRAVÍ**

Klíčové kompetence:

Sociální a personální kompetence

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě), a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- konstruktivní a grafické činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostření apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- zdravotně zaměřené cvičení (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožoval zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzporu a přizpůsobit jej podle pokynu
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravým, s pohybem a sportem
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotní preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Konkretizované očekávané výstupy:

Fyzický rozvoj a pohybové koordinace

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím

- vést stopu tužky při kresbě apod.
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena

Sebeobsluha

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Zdraví a bezpečí

- pojmenovat viditelné části těla včetně dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečně
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelní signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

JAZYK A ŘEČ

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Konkretizované očekávané výstupy:

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova

Vzdělávací nabídka:

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, schopnosti a dovednosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Vzdělávací nabídka:

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Konkretizované očekávané výstupy:

Společenská pravidla a návyky

- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, s věcmi denní potřeby

DÍTĚ A SVĚT

Očekávané výstupy:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

Konkretizované očekávané výstupy:

- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

INTEGROVANÝ BLOK: **KDO JSEM JÁ**

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky pocity a nálady různými prostředky (řečovými, hudebními, výtvarnými, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Konkretizované očekávané výstupy:

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

- pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému) rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)

- námětové hry a činnosti
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, písmen, čísel
- prohlížení a „čtení“ knížek
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- spontánní hra
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrole a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

Očekávané výstupy:

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- utvořit jednoduchý rým
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, správně reagovat

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a doprovodné značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- poznat napsané své jméno
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- zaměřovat se na to, co je poznávacího hlediska důležité (odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- rozhodovat o svých činnostech
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Konkretizované očekávané výstupy:

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obratů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky

- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramů (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně i smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšen
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)

- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (popř. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písnička a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvory (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- poznat některé hudební znaky
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)

- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, největší – nejmenší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrané ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrint (sledovat cestu)
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- verbalizovat myšlenkové pochody přemýšlet nahlas, popsat jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- přicházet s vlastními nápady
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout – vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé

- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co nedělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- nebát se požádat o pomoc, radu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si co mu nejde, co je pro ně obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- plnit činnosti podle instrukcí
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

<u>Vzdělávací nabídka:</u>

- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)

Očekávané výstupy:

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

DÍTĚ A SVĚT

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka:

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Konkretizované očekávané výstupy:

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav

INTEGROVANÝ BLOK: **VZTAHY**

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlivost ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlivost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Vzdělávací nabídka:

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- cvičení organizačních dovedností
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálů, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

Očekávané výstupy:

- chápat slovní vtip a humor
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- zorganizovat hru
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání relativní citové samostatnosti

Konkretizované očekávané výstupy:

- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- umět se přizpůsobit změnám
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- aktivity podporující sbližování dětí
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodu
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- porozumět dětským projevům vyjádření emocí a nálad

Konkretizované očekávané výstupy:

- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)

- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- uvědomovat si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat rozdílné schopnosti
- důvěřovat vlastním schopnostem
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc

DÍTĚ A SPOLEČNOST

<u>Dílčí vzdělávací cíle:</u>

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumět základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- setkávání se s literárním, dramatických, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

Očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společenskému

programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Konkretizované očekávané výstupy:

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)

- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)

DÍTĚ A SVĚT

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedované rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

INTEGROVANÝ BLOK: **TRADICE A ZVYKY**

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, radovat se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Vzdělávací nabídka:

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměření k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy:

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Konkretizované očekávané výstupy:

Tvořivost, vynalézavost, fantazie

- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie

- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjadřovat pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, svatbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby …)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Dílčí vzdělávací cíle:

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka:

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Konkretizované očekávané výstupy:

- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

DÍTĚ A SVĚT

Vzdělávací nabídka:

- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávané výstupy:

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Konkretizované očekávané výstupy:

- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

INTEGROVANÝ BLOK: **PŘÍRODA NÁS OBKLOPUJE**

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Komunikativní kompetence

- dovede využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atd.)

Činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Konkretizované očekávané výstupy:

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě

- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- odhalit podstatné a nepodstatní znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Očekávané výstupy:

- sledovat očima zleva doprava
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované očekávané výstupy:

- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Vzdělávací nabídka:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

DÍTĚ A SVĚT

Dílčí vzdělávací cíle:

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Očekávané výstupy:

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a odstupných praktických ukázek v okolí dítěte

Konkretizované očekávané výstupy:

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře a technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobovat oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí a společenskou pohodu)
- všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- být citlivý k přírodě

6.2. Projekty

V průběhu roku organizujeme také školní projekty a akce pro děti a některé i pro jejich rodiče. Na některých projektech se podílíme společně se SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy) či obcí. Projekty jsou do školního roku zařazovány podle zájmu zákonných zástupců, kteří si formou dotazníku zvolí na konci školního roku pro příští školní rok projekty, o které mají zájem.
Jednotlivé projekty či akce, divadla, exkurze atd. jsou zařazovány dle integrovaných bloků a jednotlivých podtémat. Příklad nabízených projektů:

1. „Vnímám svět jinak, neřeš to“ (oslava Dne autistů)
2. Barevné dny (žlutá, červená, modrá, zelená)
3. Bramboriáda
4. Cesta kolem světa
5. Co se šustne v lese (celoroční projekt)
6. Den dětí
7. Den chleba aneb od zrníčka k voňavému chlebu
8. Den ptactva
9. Den Země
10. Dopravní projekt „Pozor červená“
11. Drakiáda
12. Hudební experimentování
13. Integrovaný systém (policie, hasiči, záchranáři)
14. Karneval
15. Kavárna pro prarodiče (buďte hosty svých vnoučat)
16. Kouzlo Adventu (Vánoční tradice a zvyky)
17. Lampionový den s průvodem
18. Mikulášská nadílka či čertovská veselice
19. Nechci kazy aneb jak se starat o zuby
20. Noc ve školce aneb Pyžamová párty
21. Od pramínku k moři (život a tok vody)
22. Odpoledne s prarodiči – jak se žilo dříve

23. Odpoledne s tatínky (Den otců)
24. Olympijské hry (školkiáda)
25. Otvírání jara
26. Pálení čarodějnic
27. Proč mám oči/uši/nohy aneb jak se žije lidem s handicapem
28. Putování s Vteřinkou (aneb jak je to s časem)
29. Recyklohraní
30. Rok stromů (celoroční projekt)
31. Rozloučení s předškoláky
32. Spaní předškoláků ve školce
33. Tršice, moje obec
34. Týden knihy
35. Týden s obrazy (práce s výtvarnými díly slavných autorů, Výstava obrázků dětí – Galerie umění)
36. Vánoční dílnička (+ Vánoční trhy s výrobky dětí)
37. Vánoční jarmark
38. Vánoční tradice a zvyky
39. Vánoční vystoupení dětí s posezením
40. Velikonoční dílnička
41. Velikonoční týden (Velikonoční tradice a zvyky)
42. Vystoupení dětí ke Dni matek s posezením
43. Zahrádka v přírodním stylu (vytváříme přírodní zahrádku)

Naše děti mají možnost přihlásit se do předplaveckého kurzu, který nabízí plavecký areál Přerov. Dále mají děti možnost jezdit lyžovat s lyžařskou školou z Hluboček a naučit se dovednosti in-line bruslení, která je dětem taktéž nabízena. Dále s dětmi pravidelně jezdíme do centra ekologických aktivit Sluňákov, Pevnosti poznání v Olomouci, Divadla Hudby v Olomouci atd.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Díky evaluaci můžeme zpětně kontrolovat výsledky naší práce a předcházet tak chybám při její realizaci. Naše výchovně vzdělávací práce se tak stává kvalitnější. Evaluace probíhá na úrovni tříd a školy.

Evaluaci vyhodnocuje ředitel ZŠ, vedoucí učitelka MŠ a učitelky MŠ. Snažíme se o zapojení i ze strany rodičů a dětí formou dotazníků a rozhovorů. Vyhodnocování výsledků provádíme písemnou a ústní formou.

Evaluační systém

Oblasti evaluace	Prostředky, metody, techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost
Soulad ŠVP a RVP	Porovnávání textu RVP a ŠVP	V případě novely RVP, změny legislativy či změn podmínek v MŠ.	Vedoucí učitelka
Plnění cílů ŠVP (TVP)	Hospitace, fotodokumentace, zápis do třídnice	Hospitace 2x ročně, 3 fotografie z akce/projektu Zápisy do třídnice 1 x týdně	Ředitelka, vedoucí učitelka, učitelky
Realizace obsahu činností	Pozorování, rozhovory, analýza prací dětí, analýza dokumentů	Po skončení podtématu, jednou za měsíc, porady ped. pracovníků 1x za měsíc.	Vedoucí učitelka, učitelky, asistentky pedagoga
Práce učitelů	Autoevaluace, hospitace, dotazník pro učitelky	Autoevaluace 1x ročně, dotazník 1 x ročně	Vedoucí učitelka
Výsledky vzdělávání	Portfólio dítěte, hospitace, diagnostický arch včetně kresby postavy	2x ročně	Vedoucí učitelka, učitelky

Kvalita podmínek	Rozhovory s dětmi a rodiči, inventarizace, dotazníky pro rodiče	2 x ročně – třídní schůzky, Inventarizace 1x ročně, dotazníky pro rodiče 1x ročně.	Vedoucí učitelka, učitelky

Dáváme rodičům možnost se vyjádřit k výchovně-vzdělávací práci pedagogických pracovnic formou dotazníků jednou ročně a formou konzultací kdykoliv v průběhu roku. Na jejich ohlasy adekvátně reagujeme. Průběžně vedeme záznamy o dětech formou sledování dětí a zapisování našeho pozorování a vždy jednou za půl roku provádíme jejich vyhodnocování. Veškeré písemné záznamy o dětech jsou důvěrné, přístupné pouze pedagogickým pracovnicím MŠ.

POUŽITÁ LITERATURA:

(1) Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha, 2018.
(2) Manuál k provozu škol a školských zařízení ve školním roce 2020/2021 vzhledem ke Covid-19
(3) Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělání, Praha, 2021